

คลังมั่นใจบ่อนอกกลางคุณธรรม เพิ่มความโปร่งใส แข่งขันอย่างเป็นธรรม

นายมนัส แจ่มเวหา อธิบดีกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ให้สัมภาษณ์พิเศษ เกี่ยวกับ “ข้อตกลงคุณธรรม (Integrity Pact)” ว่า รัฐบาลให้ความสำคัญด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐเป็นยุทธศาสตร์หลักควบคู่ไปกับยุทธศาสตร์การป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันอย่างยั่งยืนของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) และผลจากการจัดทำดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน (Corruption Perception Index : CPI) ของประเทศต่างๆ จำนวน 175 ประเทศทั่วโลก โดยองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International) พบว่าปัจจุบันประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 85 และเป็นอันดับที่ 3 ในกลุ่มประเทศอาเซียน ซึ่งถือว่าภาพลักษณ์ด้านปัญหาคอร์รัปชันของประเทศไทยยังอยู่ในเกณฑ์ที่ต้องปรับปรุงอย่างเร่งด่วนเพราะขาดความโปร่งใสในการดำเนินการ โดยเฉพาะในส่วนของการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยในแต่ละปีมีมูลค่าสูงกว่า 8.33 แสนล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 7 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ดังนั้นกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ในฐานะหน่วยงานที่มีภารกิจหลักที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการใช้จ่ายเงินของส่วนราชการ และกำหนดนโยบายมาตรฐานการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ให้มีความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพ จึงได้นำแนวคิดการทำข้อตกลงคุณธรรม (Integrity Pact) มาใช้ในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง

ข้อตกลงคุณธรรมเป็นข้อตกลงที่เป็นลายลักษณ์อักษร กำหนดให้ลงนามร่วมกัน 3 ฝ่าย ระหว่างหน่วยงานของรัฐ เอกชนที่จะเข้าเสนอราคาในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ และผู้สังเกตการณ์ (Observer) ที่มาจากภาคประชาสังคม โดยหลักการของข้อตกลงคุณธรรมได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมจากภาคประชาสังคมในการตรวจสอบการดำเนินการของภาครัฐ โดยหน่วยงานภาครัฐมีหน้าที่เปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงาน และผู้สังเกตการณ์เข้าร่วมสังเกตการณ์ในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ซึ่งในกรณีที่ผู้สังเกตการณ์พบพฤติกรรมที่ส่อไปในทางทุจริตหรืออาจนำไปสู่การทุจริต จะต้องรีบแจ้งหน่วยงานเจ้าของโครงการทราบ เพื่อให้มีการชี้แจงหรือแก้ไขในระยะเวลาที่กำหนด หากหน่วยงานดังกล่าวไม่ชี้แจง หรือแก้ไข อาจแจ้งคณะกรรมการประสานความร่วมมือข้อตกลงคุณธรรม (Integrity Pact) ให้ดำเนินการต่อไป

ถ้าไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงคุณธรรม สำหรับเจ้าหน้าที่รัฐจะเป็นการกระทำผิดในกรณี “เรียกรับหรือรับ” สนิบน ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 149 บัญญัติว่า เจ้าพนักงานเรียกรับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ หรือกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งไม่ว่าการนั้นจะชอบ หรือมิชอบด้วยหน้าที่ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิตและปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือประหารชีวิตและพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2551 มาตรา 85 (1) กำหนดให้ข้าราชการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริต ถือว่าเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง เป็นต้น สำหรับผู้เสนอราคากระทำผิดในกรณี “ให้” สนิบน มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 144 กำหนดให้ผู้ใดให้ ขอให้หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดแก่เจ้าพนักงาน เพื่อจูงใจให้กระทำการหรือประวิงการกระทำ

อันมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เป็นต้น

ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 20 มกราคม 2558 ได้นำระบบข้อตกลงคุณธรรมมาใช้กับโครงการนำร่องจำนวน 2 โครงการ จากนั้นเมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2558 คณะกรรมการความร่วมมือป้องกันการทุจริต ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นประธานและมีอธิบดีกรมบัญชีกลางเป็นกรรมการและเลขานุการ ได้เห็นชอบโครงการนำร่องเพิ่มเติมอีก 3 โครงการ

นอกจากนี้ กระทรวงการคลัง โดยฝ่ายเลขานุการได้ให้แต่ละกระทรวงคัดเลือก

โครงการเพื่อจัดทำข้อตกลงคุณธรรมเพิ่มเติมกระทรวงละ 1 โครงการ ตามมติคณะกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (คตช.) ที่มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน เมื่อวันที่ 21 เมษายน 2558 ที่ให้ขยายผลการจัดทำข้อตกลงคุณธรรมให้ครอบคลุมทุกกระทรวง ทั้งนี้ได้อนุมัติโครงการของแต่ละกระทรวงเพิ่มอีก 24 โครงการ เช่น โครงการก่อสร้างอาคารหอประชุม ทบ. และอาคาร สก.ทบ. วงเงิน 2,425 ล้านบาท ของกองทัพบก กระทรวงกลาโหม โครงการดำเนินการเปลี่ยนสายไฟฟ้าอากาศเป็นสายไฟฟ้าใต้ดิน โครงการนทรี ของการไฟฟ้านครหลวง กระทรวงมหาดไทย วงเงิน 3,235 ล้านบาท โครงการเพิ่มประสิทธิภาพระบบระบายน้ำชลหารพิจิตร จังหวัดสมุทรปราการของกรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์การเกษตร วงเงิน 890 ล้านบาท และโครงการจัดซื้อปืนลูกซองพร้อมอุปกรณ์ จำนวน 1,970 กระบอก วงเงิน 82.74 ล้านบาท ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มนัส แจ่มเวหา
อธิบดีกรมบัญชีกลาง

การนำข้อตกลงคุณธรรมมาใช้ในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณและยกระดับความโปร่งใสของโครงการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐ เนื่องจากการตรวจสอบกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง การดำเนินโครงการ และการใช้จ่ายเงินของโครงการจากภาคประชาสังคม โดยผ่านบุคคลที่ 3 (ผู้สังเกตการณ์) สร้างความเชื่อมั่นให้กับภาคเอกชนที่จะเข้าร่วมเสนอราคาโครงการของรัฐว่าจะเกิดการแข่งขันอย่างเป็นธรรม ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศอย่างแท้จริง อีกทั้งจะเป็นการส่งผลต่อดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน (CPI) ของประเทศไทย ส่งเสริมภาพลักษณ์ของประเทศในการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติ และส่งผลต่อเศรษฐกิจของประเทศในภาพรวม

เสาหลักทางการคลังและเศรษฐกิจ
เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน
กระทรวงการคลัง
www.mof.go.th